

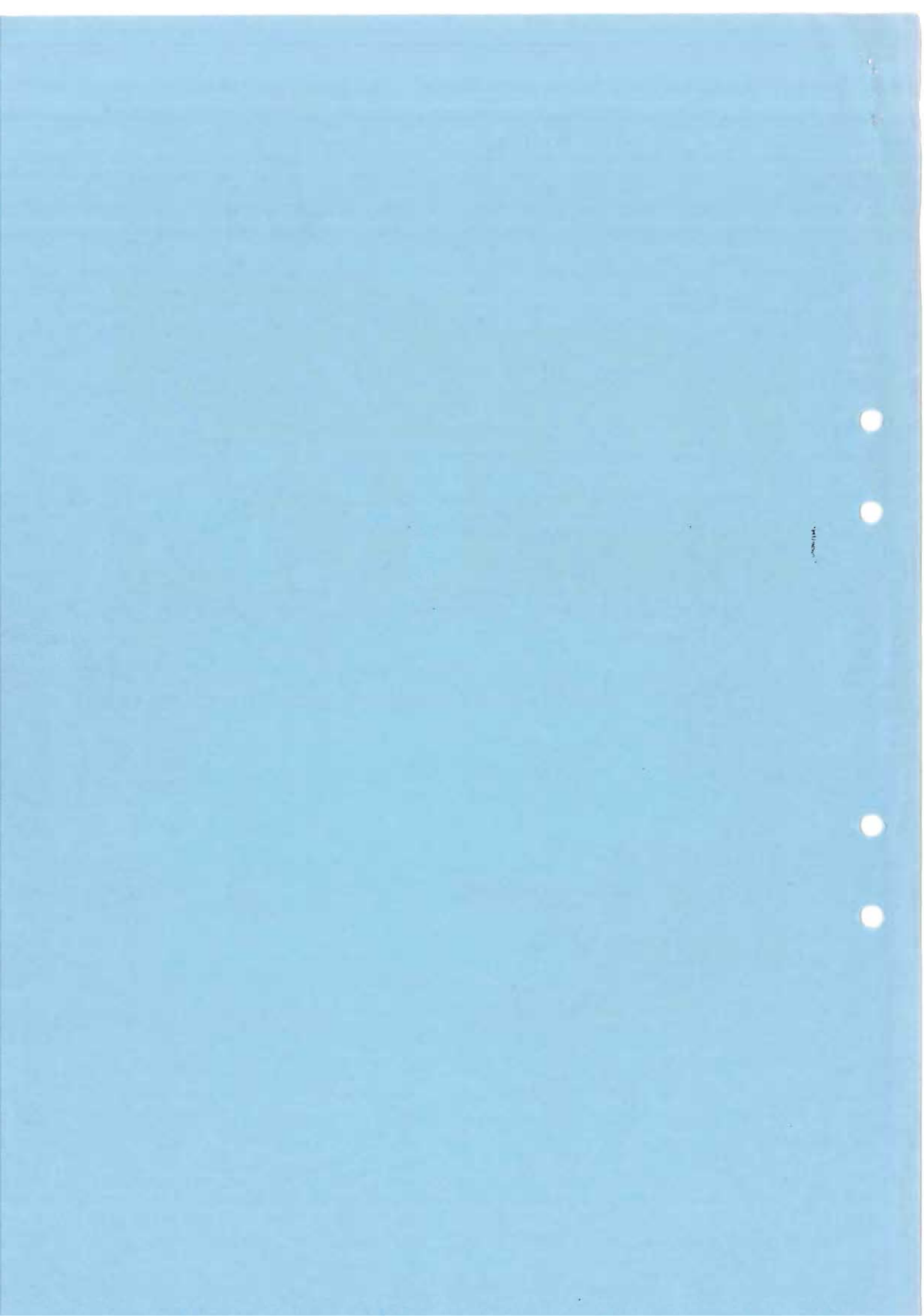
92. 01 14

R. J. Ståler

11
FOP 6

FÖRDJUPAD
ÖVERSIKTSPLAN FÖR
RANSBY
TORSBY KOMMUN

INNEHÅLL

		Sida
1	INLEDNING	1
1.1	Bakgrund och syfte	1
1.2	Avgränsning	1
1.3	Planarbetets bedrivande	1
1.4	Planens innehåll	2
2	FÖRUTSÄTTNINGAR	3
2.1	Beskrivning av området	3
2.2	Gällande planer och bestämmelser	3
2.2.1	Översiktsplaner	3
2.2.2	Detaljplaner	3
2.2.3	Strandskydd	3
2.2.4	Landskapsskydd	3
2.2.5	Skyddsområde för vattentäkt	3
2.2.6	Tillståndsplikt enligt 47 § väglagen	4
2.2.7	Fornminnen	4
2.3	Riksintressen	4
2.3.1	Riksintresse för naturvård	4
2.3.2	Riksintresse för friluftsliv	4
2.4	Geografiska bestämmelser	5
2.5	Restriktioner	5
2.5.1	Radon	5
2.5.2	Grundförhållanden	5
2.5.3	Skjutbana	6
2.5.4	Kraftledningar	6
3	PLANFÖRSLAG	7
3.1	Markanvändning	7
3.1.1	Bostäder	7
3.1.2	Fritidshus	8
3.1.3	Verksamheter	8
3.1.4	Service	8
3.1.5	Fritidsanläggningar	9
3.1.6	Trafik	9
3.1.7	Teknisk försörjning	9
3.2	Rekommendationer	9
3.2.1	R1-områden	10
3.2.2	R2-områden	10
3.3	Åtgärdsprogram	11

1. INLEDNING

1.1 BAKGRUND OCH SYFTE

Föreliggande fördjupade översiktsplan ingår som en del av översiktsplanen för Torsby kommun. Parallellt har en liknande plan för Likenäs utarbetats. Båda planerna är närmast föranledda av den pågående utbyggnaden av skidanläggningen vid Branäs, vilken på olika sätt kommer att påverka angränsande orter.

Planens syfte är bl a:

- att anvisa lämpliga områden för framtida utbyggnad av bostäder, arbetsplatser, service m m
- att redovisa tänkbara områden för lokalisering av fritidshus och stugbyar
- att redovisa hur riksintressen och andra bevarandebestånd beaktas
- att ge rekommendationer för bebyggelse och markanvändning i de områden som saknar detaljplan eller annan reglering
- att redovisa fortsatta åtgärder som erfordras för att uppfylla planens intentioner

Planen redovisar allmänna intressen. Den är vägledande men inte bindande för lovprövning och andra efterkommande beslut.

1.2 AVGRÄNSNING

Planområdet omfattar Ransby samhälle och Vingäng och avgränsas i öster av väg 62 och branten mot älvdalen, i väster av Klar älven och väg 957 samt i norr av Vingån. Gränsen i sydväst avslutar till fördjupad översiktsplan för Branäs.

1.3 PLANARBETETS BEDRIVANDE

Arbetet har bedrivits på samma sätt som den kommunomfattande översiktsplanen.

Ledningsgruppen består av kommunstyrelsens arbetsutskott och byggnadsnämndens ordförande. Löpande avstämning sker i en arbetsgrupp med kommunala chefstjänstemän och i en referensgrupp med representanter för jord- och skogsbruk, turismen och kraftbolagen.

Samordnare är Bengt Björelius.
Planförfattare är K-Konsult i Karlstad genom arkitekterna
Björn Johansson och Bertil Persson.

Efter remissbehandling och utställning avses planförslaget
överlämnas till kommunfullmäktige för antagande.

1.4 PLANENS INNEHÅLL

Planförslaget omfattar denna beskrivning av förutsättningar och
förändringar samt tre kartor:

- 1) Gällande planer och förordnanden.
Riksintressen
- 2) Restriktioner.
- 3) Markanvändning.

I texten angivna lagar har förkortats enligt följande:

NRL Naturresurslagen
PBL Plan- och bygglagen
NVL Naturvårdslagen
KML Kulturminneslagen
SVL Skogsvårdslagen.

2. FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 BESKRIVNING AV OMRÅDET

Ransby samhälle har vuxit upp i dalgången på östra sidan av Klarälven. Den huvudsakliga verksamheten utgörs av sågen som anlades i början av 70-talet. Utbyggnaden av Branäsanläggningen har inneburit efterfrågan på mark dels för helårsbostäder, dels för fritidsbebyggelse, företrädesvis i Vingäng på västra sidan av älven.

2.2 GÄLLANDE PLANER OCH BESTÄMMELSER

Redovisas på karta 1.

2.2.1 Översiktsplaner

Planområdet omfattas av områdesplan för Sysslebäck-Likenäs, antagen 1982-01-28.

2.2.2 Detaljplaner

För Ransby samhälle finns byggnadsplaner, fastställda 1956-07-30 och 1984-09-27. Planerna reglerar områden för bostadsbebyggelse.

2.2.3 Strandskydd

Strandskydd råder utmed Klarälven intill ett avstånd av 150 meter från strandlinjen.

2.2.4 Landskapsskydd

Den del av planområdet som ligger väster om Klarälven omfattas av förordnande till skydd för landskapsbilden enligt 19 § NVL. Inom förordnandeområdet erfordras länsstyrelsens tillstånd för uppförande av nya byggnader.

2.2.5 Skyddsområde för vattentäkt

Skyddsområdet för vattentäkten är indelat i brunnsområde, inre och yttre skyddszon. Inom brunnsområdet får endast vattentäktverksamhet bedrivas.

Inom skyddsområdet i övrigt får förvaring, hantering och transport av för grundvattnet skadliga ämnen ej ske på sådant sätt att risk kan uppkomma för förorening av grundvattnet.

För ytterligare upplysningar hänvisas till "Skyddsföreskrifter för grundvattentäkt på fastigheten Ransby 1:135 i Torsby kommun".

2.2.6 Tillståndsplikt enligt 47 § väglagen

Utmed riksväg 62 gäller utökad tillståndsplikt på 30 meter från vägområde enligt 47 § väglagen. Utmed länsvägarna 957 och 963 gäller generell tillståndsplikt på 12 meter från vägområde. Inom angivna avstånd får byggnad eller annan anordning som kan inverka menligt på trafiksäkerheten inte uppföras utan länsstyrelsens tillstånd.

2.2.7 Fornminnen

Vid Vingäng finns ett flertal fångstgropar och fångstgropssystem. Ett antal fångstgropar finns vidare norr om Frömansgården på östra sidan älven.

Fångstgroparna är skyddade enligt kulturminneslagen och till dem hör också enligt denna lag "så stort område på marken eller sjöbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse". Skyddsområdet för fångstgropar och framförallt fångstgropssystem kan bli tämligen stort beroende på dess utbredning.

Fångstgropsjakt har utövats under mycket lång tid. Genom C-14 bestämning har gropar kunnat dateras till såväl stenålder som vikingatid, medeltid och även nyare tid. Jaktmetoden förbjöds 1865.

2.3 RIKSINTRESSEN

Redovisas på karta 1.

2.3.1 Riksintresse för naturvård

Klarälvdalen utgör riksintresse för naturvård enligt 2 kap 6 § NRL. Intresseområdet har avgränsats efter sprickdalens krön och är därmed areellt omfattande. Därför har delområden av särskilt intresse valts ut. Ett av dessa områden - Vingängsjön - berör planområdet och är skyddsvärt p g a dess omfattande israndbildning.

2.3.2 Riksintresse för friluftsliv

Planområdet väster om Klarälven berörs av det område omkring Branäs som utgör riksintresse för friluftsliv p g a dess förutsättningar för utförsäkning, skid- och vildmarksturism.

Planområdet väster om Klarälven berörs av det område omkring Branäs som utgör riksintresse för friluftsliv p g a dess förutsättningar för utförsåkning, skid- och vildmarksturism.

2.4 GEOGRAFISKA BESTÄMMELSER

Klarälvdalen omfattas av geografiska bestämmelser enligt 3 kap 1, 2 och 6 §§ NRL, vilka således även berör planområdet. Övre delen av Klarälvdalen är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området i sin helhet av riksintresse. Inom området skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål får inte utföras i älvsträckan mellan Hölj och Edebäck.

2.5 RESTRIKTIONER

Redovisas på karta 2.

2.5.1 Radon

Utifrån befintlig geologisk kartering, geotekniska undersökningar och tidigare radonmätningar har Sveriges Geologiska AB sammanställt en översiktlig radonriskkarta för kommunen.

Vid Vingång redovisas område med grusigt grovsandigt isälvmaterial inom vilket radonproblem kan förekomma p g a dessa jordarters höga genomsläpplighet. I samband med bygglovprövning inom detta område behöver radonundersökning göras.

Vid all detaljplaneläggning, då markens lämplighet för bebyggelse prövas, är det nödvändigt att mer detaljerade radonundersökningar görs.

2.5.2 Grundförhållanden

Statens Geotekniska Institut har undersökt stabilitetsförhållandena i marken på vissa platser längs Klarälven, däribland Ransby.

Enligt SGI:s undersökning finns stabilitetszoner av tre slag:

Zon I

Betydelse:
Geotekniska betingelser för spontana ras och skred.

Rekommendation:

Förändrad markanvändning genom detaljplanering eller enstaka bygglov/marklov eller annan åtägrd som medför ökad belastning på marken eller höjd grundvattennivå bör föregås av utredning om stabilitetsförhållandena. Vid oförändrad markanvändning bör utvecklingen följas och stabilitetsutredningar utföras på sikt.

Zon II**Betydelse:**

De geotekniska betingelserna innebär liten sannolikhet för spontana ras och skred.

Rekommendation:

Förändringar i markanvändningen enl ovan bör föregås av geoteknisk bedömning av stabiliteten inom zon I-II. I enstaka fall (stora förändringar) kan stabilitetsutredning behövas. Ingen åtgärd vid oförändrad markanvändning.

Zon III**Betydelse:**

Fastmark. Ingen risk för spontana ras och skred.

Rekommendation:

Inga restriktioner med hänsyn till stabiliteten vid normal exploatering. Stabiliteten inom angränsande zoner I-II skall emellertid beaktas vid omfattande sprängnings- och packningsarbeten eller avsevärd ökning av vatteninfiltrationen (t ex genom kalhuggning av släntvegetation).

2.5.3 Skjutbana

Vid Vingäng finns en jaktskyttebana. Föreslagna områden för ny bebyggelse öster och nordost om skjutbanan avskärmas från buller av intilliggande höjdrygg. Lämplighetsprövning för övrig nybebyggelse närmare än 1 km måste ske med hänsyn till terrängens beskaffenhet och möjlighet till bulleravskärmning.

2.5.4 Kraftledningar

Eldistributör inom planområdet är Näckåns Elektriska AB. Genom planområdet går 20 kV kraftledningar. Erforderliga ledningsgator är 12 m vilka skall hållas fria från bebyggelse och högväxande vegetation. Angivna lägen för ledningar på kartan är ungefärliga och i tveksamma fall bör besök på platsen göras.

3 PLANFÖRSLAG

3.1 MARKANVÄNDNING

Redovisas på karta 3.

3.1.1 Bostäder

Bostadsbebyggelsen i Ransby består nästan enbart av friliggande enfamiljshus och ligger samlad vid korsningen mellan väg 62 och väg 963 samt norrut längs gamla genomfartsvägen.

Särskilda prognoser för befolkningstal eller bostadsbehov har ej uppställts. Samhället har idag knappt 200 invånare och utvecklingen är i hög grad beroende av Branäsprojektet och sågverkets framtida utveckling. Viss efterfrågan på bostäder i Ransby från bl a personal i Branäs kan dock förväntas.

För framtida utbyggnad av bostäder i Ransby föreslås tre områden. Samtliga är belägna i omedelbar anslutning till befintlig bebyggelse, vilket innebär att försörjning med trafik samt vatten och avlopp kan anordnas enkelt och till låg kostnad.

Bebyggelsen förväntas bli i form av en- och tvåbostadshus samt till viss del även flerbostadshus. Följande områden föreslås:

- ett mindre område öster om väg 62. Området beräknas rymma ett 10-tal lägenheter och matas från väg 62 via befintlig anslutning norr om "Gustav i Ransby". Trafikbuller från väg 62 beaktas
- ett område på båda sidor om gamla genomfarten vilket binder samman två grupper med befintlig bebyggelse. Kapaciteten bedöms till 20-25 lägenheter. Befintlig bollplan kan utnyttjas som friyta och lekplats. Befintliga utfarter mot riksväg 62 bör tas bort och berörda fastigheter anslutas till gamla genomfarten. Mellan bebyggelsen och sågverket sparas en ca 100 m bred skyddszon med hänsyn till risken för bullerstörningar. Nivåskillnaden mot sågen förstärker skyddet
- ett område i samhällets södra del, mellan fotbollsplanen och gamla prästgården. Här ryms ca 20 lägenheter. Trafikanslutning kan ske från såväl väg 963 som allén mot prästgården. Exakt skyddsavstånd till planerat reningsverk beaktas vid detaljplanering.

Exploatering av ovanstående områden skall föregås av detaljplan, varvid även omgivande, ej planlagd bebyggelse bör ingå i lämplig omfattning. Turordningen avgörs i första hand av kommunens möjligheter att förvärva erforderlig mark. Efter som föreslagen ny bebyggelse till stor del kommer att ske genom förtätning av den befintliga bör höga krav ställas på skala, utformning, materialval och färgsättning så att en god helhetsbild erhålles.

3.1.2 Fritidshus

Vid Vingäng väster om Klarälven finns en stugby med ca 15 hus. En utökning norrut med ett 10-tal hus planeras. Ytterligare fritidshus bedöms kunna lokaliseras på platån söder om befintlig by. Utbyggnaden bör ske i form av 2-3 byar om 15-25 hus som skiljs åt av friytor eller vegetationszoner. Trafikanslutning bör kunna ske över befintlig väg efter breddning. En yta närmast Klarälven avsätts som gemensamt friområde. Avloppet föreslås ledas till eget gemensamt reningsverk alternativt genom ledning i älven till det nya verket i Ransby.

Vingäng är en del av ett större område av riksintresse för naturvården. Utbyggnaden av fritidshus är i huvudsak belägen på åker- och ängsmark och bedöms kunna genomföras utan att riksintresset påverkas negativt. Avståndet till skjutbanan är ca 300 m, men den kuperade terrängen bedöms ge tillräckligt bullerskydd. Detaljplan erfordras före utbyggnad. Särskild utredning om stabilitetsförhållandena skall utföras.

3.1.3 Verksamheter

Sågverket med ca 30 anställda är den enda större arbetsplatsen i Ransby. Konkreta planer på utbyggnad föreligger ej för närvarande, men ett reservområde på ca 6 ha avsätts för framtida utbyggnad norrut (på egen mark). Före utbyggnad av sågverket erfordras särskild utredning om stabilitetsförhållandena.

3.1.4 Service

Befintliga servicefunktioner utgörs av lanthandel (Gustav i Ransby) och Strandås gästgiveri i planområdets södra del. För lanthandelns del redovisas en utbyggnadsmöjlighet norrut.

Eventuella lokaler för barnomsorg förutsättes komma att integreras i bostadsbebyggelsen. Skolundervisning för låg- och mellanstadiet bedrivs i Likenäs skola som har god kapacitet för ev utökat elevantal. Med hänsyn till samhällets storlek och närheten till Branäs bedöms behov av ytterligare servicefunktioner ej föreligga.

3.1.5 Fritidsanläggningar

Befintliga anläggningar består av hembygdsgården, fotbollsplanen med omgivande grönområde, älgskyttebanan vid Vingäng samt "Branäsflottens" anläggning vid bron över Klarälven.

I Vingäng, inom föreslaget område för fritid, pågår för närvarande undersökning av möjligheten att anordna en ny startplats för "Timmerflotten".

3.1.6 Trafik

På ömse sidor om Klarälven går riksväg 62 och länsväg 957. De förbinds av länsväg 963 och bro över älven, vilka kommer att utgöra huvudförbindelse till Branäs fram till hösten 1991, då den nya bron vid Dalby beräknas stå färdig. Vissa åtgärder har vidtagits vid bron och korsningen med väg 62 för att klara den ökade trafiken under övergångstiden.

Vägen till Branäsbergets topp och stugbyarna på berget ansluter till väg 957 strax norr om bron.

3.1.7 Teknisk försörjning

Vattentäkt med tillhörande skyddsområde redovisas i avsnitt 2.2.5.

Vid sågverket finns ett nytt reningsverk som försörjer såväl Ransby som Branäs. För utbyggnaden av Ransby är en reservkapacitet om ca 100 pe (personequivivalenter) avsatt, vilket ej helt motsvarar föreslagen utbyggnad med bostäder. Reningsverket bör därför förberedas för framtida utbyggnad om planförslaget genomförs i sin helhet.

3.2 REKOMMENDATIONER

För de områden som ej är bebyggda eller föreslås som utbyggnadsområden har särskilda rekommendationer formulerats, som skall gälla vid prövningen av bygglov och övriga åtgärder med tillståndsplikt.

3.2.1 R1, område av riksintresse för naturvärden som särskilt utvalts som skyddsvärt

Området beskrivs närmare i avsnitt 2.3.1.

Rekommendation:

Ny bebyggelse tillåts endast som mycket begränsad komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse och där denna ej menligt påverkar områdets värde (3 kap 1 § PBL). Vid markingrepp och andra åtgärder som kan påverka miljön skall särskild hänsyn tas till områdets särart och skyddsvärden. Tåktillstånd medges ej (1, 18 och 20 §§ NVL, 1, 17 och 21 §§ SVL, 1 och 2 kap KML, 2 kap NRL)

3.2.2 R2, övriga områden

- mellan väg 62 och Klarälven norr om Ransby
- partier öster om väg 62
- strandområden söder om Vingäng
- jordbruksmarken vid Strandås

Rekommendation:

Ny bebyggelse tillåts endast som begränsad komplettering av befintlig bebyggelse. Brukningsvärd jordbruksmark får ej bebyggas eller tas i anspråk för annat ändamål om särskilda skäl ej föreligger. Naturvårdens och det rörliga friluftslivets intressen skall särskilt beaktas. (2 kap 6 §, 3 kap 1, 2 §§ NRL.) Vid markingrepp och andra åtgärder som kan påverka miljön skall särskild hänsyn tas till områdets särart och skyddsvärden (1, 18 och 20 §§ NVL, 1, 17 och 21 §§ SVL). Åtgärder inom stabilitetszon I (se 2.5.2) som kan medföra ökad belastning på marken eller höjd grundvattennivå bör föregås av stabilitetsutredning. Vid Strandås gästgiveri bör erosionsskyddet kompletteras enligt anvisningar från SGI. Det är angeläget att de öppna åkermarkerna vid Strandås bevaras och ej blir föremål för exploatering. Allén till gamla prästgården bör även i fortsättningen utgöra bebyggelsens visuella gräns mot söder.

3.3 ÅTGÄRDSPROGRAM

För att genomföra planens intentioner bör följande åtgärder vidtas:

- förvärv av erforderlig mark för bostadsutbyggnad
- detaljplaner i tur och ordning för föreslagna bostadsområden, varvid störningar från sågverket och reningsverket utreds i samband med detaljplanering för områden intill dessa anläggningar.
- detaljplan och stabilitetsutredning för sågverket med utbyggnadsområde, varvid skyddszon mot bostadsbyggelsen särskilt studeras
- detaljplaner och stabilitetsutredningar för föreslagna stugbyar samt utredning om princip för va-försörjning
- ev utökning av reningsverket